

ANTARKTİS'DEN ARABİSTAN ÇÖLLERİNE SU

Prof. Dr. Arif AKMAN

Arabistan çöllerinden bol bol petrol fıskırır, ama suyun çıktığı hemen hemen yok gibidir. Sınırız Ürdün dışında, bütün Arabistan yarım adasının hemen her tarafında ve başta Suudi Arabistan olmak üzere Kuveyt, Güney Arap Emirlikleri ve Irak'ta çok bol petrol kaynakları bulunmaktadır. Bu çok zengin petrol kaynaklarından elde olunan petrol, kara altın, Araplara yılda yüzlerce milyar dolar sağlamakta olup, bu petrol kaynakları Araplara aynı zamanda büyük bir politik güç de kazandırmıştır. O kadar ki, son Arap - İsrail harbi sırasında ve sonraları boykot tehdidi, boykot korkusu ve aynı zamanda petrol fiyatlarının bir kaç kat artırılması, endüstri memleketlerine korkulu rüyalar gördürmüştü ve bu durum bu memleketlerin endüstri ürünlerinde fiyat artışlarına ve dolayısıyla işsizliğe neden olmuştur.

Bu çok geniş para kaynağını, arap memleketlerinin kamu yararına ve sosyal amaçlara ne ölçüde kullanıp kullanmadıklarını bir tarafa bırakalım, ama oralardaki büyük su sorunu için son yıllarda deniz suyundan tatlı su elde etmek konusunda büyük bir çaba harcadıkları bilinmektedir. Bu amaç için de büyük tesisler kurarak meyve bahçeleri ve sebze plantajları kurulmaya başlanmıştır.

Bu arada da daha başka su kaynaklarında yararlanmak için büyük projeler de söz konusu olmuştur. Bu bakımdan en büyük ve akla durgunluk veren bir proje de Antarktis'den, yani güney kutbundan Eisberg'leri, yani buz dağlarını oradan Suudi Arabistan'a taşıma projesidir (Stern, 1977, Nr. 4).

Antarktis'de dünya tatlı su rezervinin hemen hemen yarısından fazlası bulunmaktadır. Burada oluşan hayret edilecek büyüklükteki buz dağları zaman zaman denize düşerler. Bu buz dağlarından bazıları, 1 kübik kilometre büyüklükte ve yaklaşık 300 metre yükseklikte olup, bunların 1/6 kısmı, yani 260 metresi su içindedir. Bu gibi bir buz dağı da milyonlarca metreküp tatlı su verir.

Bu gibi buz dağlarını Suudi Arabistan'a taşıma büyük projesi ve bu projenin uygulanması işi, Suudi Arabistan Su İşleri Bakanlığı tarafından,

Paul-Emil Victor adında Fransız ve 69 yaşındaki bir kutup araştırmacısına verilmiştir. Bu kutup araştırmacısı ve bilim adamı, kutuplarda ve Grönland'da uzun araştırmalar yapmış ve buralarda köpeklerle çekilen kızaklarla 300.000 kilometre yol almıştır!

Bu proje uygulandığı takdirde, uygun buz dağları Antarktis'den Suudi Arabistanın Cidde limanına taşınacaktır. Aradaki mesafe 8000 kilometredir! Projeye göre, buz dağları arasından, uydular ve helikopterler yardımıyla elverişli olanlar seçilecek, yani bunlardan üst düzeyi düz ve güneşe en az düzey veren ve oldukça muntazam biçimde olanlar taşınacaktır. Zira güneşe fazla yüzey arzedenler daha Ekvatora gelmeden erirler.

Güneşten korunmak için bu buz dağlarının üzerleri plâstik örtülerle örtülecek ve her biri 15.000 beygir kuvvetindeki 4 römorkörle çekilecektir, fakat daha önce, çekme halatlarını bağlamak için, babalar yerleştirilecek ve bunun için de babaların kakılacağı yerler eritilip kazıklar yerleştirilecektir. Bu kazıklar hemen donacakları için buz dağı içinde sağlam bir durum kazanmış olacaktırlar.

Bu biçimde hazırlanmış olan buz dağlarının Ciddeye kadar naklinde ancak % 20 kadarının eriyip zayı olacağı hesaplanmıştır. Böylece çekilecek buz dağları Kızıldenize gelince; burası yeteri kadar derin olmadığı için 300 metre yükseklikteki buz dağı, 40 metre genişlikte kesilerek dilimlere ayrılacaktır. Bu kesilme işi de kızgın tellerle yapılacak ve bu büyük dilimler de hemen plâstik örtülerle kaplanacaktır.

Bundan sonra Cidde limanına kadar çekilecek olan bu büyük buz dağı dilimleri, burada limanda güneşte eriyecek ve bu tatlı su tulumbarlarla istenilen yerlere gönderilecektir. Böylece elde edilecek tatlı suyun metreküpünün maliyeti 1.25 mark (yaklaşık 8.5 lira) olacaktır ki, bu da deniz suyundan damıtma ile elde edilen tatlı su maliyetinin yarısıdır. Zira deniz suyundan damıtma ile elde edilen suyun maliyeti 2.5 marktır. Ancak, bu projenin uygulanması için yaklaşık 6 senelik bir süre gerekmektedir.